

Aanwezig: de heren Idema (voorzitter) Crols en Heersche (leden), mevrouw Broer en Allersma (leden), de heren Lammers (Prorail) en Van der Ploeg (Sweco) en Van Oevelen (gemeente Rheden) – voor agendapunt 3, mevrouw Buijs en mevrouw Sanderman (beide gemeente Rheden), de heer Andela (secretaris, gemeente Rheden).

1. Opening

De heer Idema opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

3. Adviesverzoek maatregelen afsluiting overwegen Biljoen en Hofstetterlaan

Voor dit agendapunt zijn de heren *Lammers*, omgevingsmanager bij Prorail, *Van der Ploeg* van Sweco als inhoudelijke trekker, en *Van Oevelen* als contactpersoon bij de gemeente aanwezig. De heer Lammers licht de eerder toegezonden stukken toe. ProRail wil alle onbewaakte overwegen in Nederland afsluiten, zo ook deze. Er wordt al langere tijd met de gemeente gewerkt aan de afsluiting van de onbewaakte overwegen. ProRail wil ter voorbereiding op vergunningaanvragen graag ten aanzien van twee overwegen het advies van de commissie, aangezien deze deel uitmaken van een rijksmonumentale omgeving (de historische buitenplaatsen Biljoen en Hof te Dieren).

Biljoen

Desgevraagd zegt de heer Lammers dat er een tekening is bijgevoegd die gaat over het opruimen en een kaart die de nieuwe situatie betreft. Hij licht de kaarten op verzoek verder toe. De keurvoorziening is nodig zodat mensen kunnen keren die niet door de landbouwsluit kunnen en dus terug moeten. Voor de keurvoorziening is een vergunning afgegeven. Er is rekening gehouden met de zichtlijnen tussen de doorgaande weg en Biljoen. Geldersch Landschap en Kastelen (GLK) heeft inhoudelijk ingestemd met het voorliggende plan. De heer Van der Ploeg licht nog toe dat aan de noordzijde een extra hekwerk komt met een poort (op verzoek van de boer). Daarnaast wordt bebording aangebracht. Er is ook rekening gehouden met de ecopassage. Op verzoek van GLK wordt een paaltje geplaatst om sluipverkeer tegen te houden. Aan weerszijden van de landbouwsluit komen lichtmasten met amberkleurig licht. Bij de landbouwsluit wordt gebruik gemaakt van grasstenen. Alleen verkeer voor de Zutphensestraatweg 3 en 5 mag gebruik maken van de weg.

De *commissie* heeft de volgende vragen en opmerkingen over de overweg *Biljoen*:

- Begrip voor de aanleiding en de gekozen oplossingen.
- Landbouwsluit komen best dominant over; kan dit ook iets bescheidener? Pleidooi om te kiezen voor de minst opvallende sluisen.
- Vrij veel technisch geweld in wat nu nog een mooie laan is. Er zitten 2 landbouwsluit vrij dicht op elkaar. Voor beide zijn veel maatregelen nodig. Waarom niet een landbouwsluit bij de natuurstenen palen van het landgoed die er toch al staan en de tweede landbouwsluit laten vervallen. Als er dan toch een tweede sluis nodig is waarom dan niet aan de zuidzijde van het spoor? Het laankarakter wordt behoorlijk aangetast door alle paaltjes en de verlichtingsarmaturen. Subtiele goed geplaatste houten paaltjes zou kunnen. Kan de verlichting niet door kattenogen in de verhoging in plaats van de lichtmasten. Zijn de bomen in de laan zelf ook al geen barrière?
- Zijn er referentiebeelden van vergelijkbare situaties?
- Verlichting verwerken in het obstakel; als dat niet kan minimaal aan beide zijden vanwege de symmetrie.

- Je wil het liefst alles op kniehoogte realiseren
- Graag een schets met een visualisatie.
- Mevrouw Buijs merkt op dat de vormgeving van het hekwerk ontbreekt. Graag toevoegen aan de stukken voor de vergunning.

Reactie van ProRail op de opmerkingen en vragen van de commissie:

- Gaat om twee uitsneden, qua proporties valt het uiteindelijk wel mee qua beleving
- Aanzicht van de landbouwsluis: er is gebruik gemaakt van een standaard van CROW. Het betreft een vrij subtiele ophoging. Het is wel een barrière maar zodanig vormgegeven dat deze veilig is. Is al zo minimale mogelijk gehouden. Deze standaard wordt overal toegepast om een wildgroei aan verschillende varianten te voorkomen en overall de meest optimale te gebruiken. Vormgeving heeft daarbij niet de meeste prioriteit gehad.
- Waarom twee sluisen: de boer moet ook met z'n personenwagen bij de boerderij komen. Dat kan vanwege de situering alleen door twee sluisen te realiseren, er is geen ruimte om aan de zuidzijde een sluis te realiseren. GLK wil bovendien niet dat er bomen geroid worden.
- Lichtmasten zijn maximaal 2.30m hoog.
- Prima om een schets te maken maar er kan een risico in zitten qua aansprakelijkheid als er wordt afgeweken van de CROW-voorstellen.
- Het hekwerk wordt qua vormgeving overeenkomstig het huidige hekwerk. Geen staafmathekwerk dus maar laag houten Arfman hekwerk met grote 'kippengaas', zelfde als bij Hofstetterlaan

Conclusie: de commissie is in grote lijnen akkoord. Er wordt een schets gemaakt door Sweco in opdracht van ProRail, met medeneming van de opmerkingen van de commissie zodat de uiteindelijke uitvoering zo terughoudend mogelijk is. Het moet veilig maar moet ook recht doen aan Biljoen. De ontwerper kan daarbij rekening houden met dezelfde uitgangspunten waarmee CROW ook rekening heeft gehouden bij het opstellen van zijn standaardmodel. Biljoen is enig in zijn soort en verdient maatwerk.

Hofstetterlaan

De heren Lammers en Van der Ploeg lichten de tekening en plannen toe. De overweg bij de Hofstetterlaan wordt beveiligd; de beveiliging bij de te vervallen overweg ter plaatse van de Lange Juffer wordt daartoe verplaatst. De huidige stelconplatenweg langs het spoor verdwijnt, net als het laatste stuk verharding van de Lange Juffer. Vanwege het zware verkeer naar de waterwinlocatie van Vitens, waarbij 1x per maand ook gevaarlijke stoffen moeten worden aangevoerd, is de route naar deze locatie via de nu nog onverharde laan in het verlengde van de Hofstetterlaan en wordt deze in beton uitgevoerd.

De *commissie* heeft n.a.v. de toelichting de volgende vragen en opmerkingen:

- De ingrepen zijn in principe in lijn met de landgoedvisie voor het Hof te Dieren.
- De Zuidlaan en Hofstetterlaan worden door de materialisering (beton) echter verknoopt tot één route, terwijl het van oudsher twee verschillende lanen zijn. Dat zou je terug willen zien. Suggestie: gebakken klinkers doorzetten tot aan de Zuidlaan en van daar verder met beton.
- Aansluiting van de Zuidlaan op de Lange Juffer is nu getekend met een oor, terwijl de Lange Juffer een doorgaande wandelroute zou worden in de plannen die eerder zijn goedgekeurd.

Reactie van ProRail op de opmerkingen en vragen van de commissie:

- ProRail heeft in principe geen bezwaar tegen een andere materialisering.
- De gemeente heeft eerder de wens uitgesproken om aan te sluiten bij de materialisering van het fietspad van de Zuidlaan.

- Klinkers en een betonverharding zijn technisch niet gelijkwaardig, zwaar vrachtverkeer duwt in een bocht klinkers uit elkaar. Dat kan gevaarlijke situaties opleveren voor fietsers.
- Ecologische en stikstofeisen zorgen ervoor dat het aanbrengen van een verharding hier sowieso een uitdaging is.

Conclusie: de uitdaging is hier te laten zien dat de Hofstetterlaan een (historische) doorgaande lijn is. Technische problemen zijn op te lossen. De commissie adviseert daartoe bij de verdere uitwerking een ontwerper te betrekken.

4. Concept-verordening nieuwe commissie ruimtelijke kwaliteit

Mevrouw Sanderman licht het agendapunt toe. In de Omgevingswet is de verplichting opgenomen om bij de inwerkingtreding te beschikken over een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, ten minste voor de uitoefening van de verplichte taken ten aanzien van rijksmonumenten. Gelet op deze wettelijke verplichting is de conceptverordening opgesteld. Daarnaast heeft de gemeente al even een efficiencykorting 'ingeboekt' als gevolg van de beoogde samenvoeging van de welstand en commissie cultuurhistorie.

De tekst van de modelverordening die door de VNG samen met de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit is opgesteld is grotendeels gevolgd. Een gemeente kan er straks voor kiezen om deze commissie eveneens te belasten met de taken ten aanzien van bijvoorbeeld Welstand en/of overige taken. Medio 2021 wordt de gemeenteraad ingelicht over een studie die momenteel wordt verricht naar de gevolgen van welstandsvrij beleid in Rheden ingevolge het collegeprogramma waarin deze opdracht is opgenomen. Afhankelijk van dat onderzoek en de conclusies die de gemeenteraad daaraan verbindt, zal een besluit worden genomen over het al dan niet uitvoeren van de welstandstaken door de nieuw in te stellen commissie. In de nu voorliggende verordening wordt ervan uitgegaan dat de huidige commissie tot uiterlijk 1 januari 2022 in functie kan blijven zodat een besluit over de bemensing indachtig het besluit over welstand kan worden genomen. De verordening is zodanig ingericht dat voor de uitoefening van de welstandstaken geen aanpassing meer nodig is.

Reactie van de commissie:

- Mevrouw Broers en de heer Crols merken op dat het Gelders Genootschap hier intern nog naar zal kijken. Het verdient de voorkeur om beide commissies in een integrale commissie te verenigen. De heer Crols komt hier op korte termijn op terug.
- Het monumentenaspect in relatie tot de ruimtelijke kwaliteit zit er goed in, net als de rol van de ambtelijke adviseurs.
- De reactietermijn staat op 4 weken maar dat komt niet overeen met de huidige vergaderstructuur. Mevrouw Sanderman licht daarop toe dat een andere vergaderstructuur voorzien is, waarbij ook beoogd wordt het Rijk en de Provincie periodiek uit te nodigen.
- De insteek is bovendien alle aanvragen binnen de reguliere procedure van 8 weken te behandelen.
- In de gemeente Ede is een CRK met een welstandskamer en een erfgoedkamer. Dat functioneert nu een jaar of drie en dat functioneert heel goed. Mevrouw Sanderman neemt dit mee.
- De heer Idema mailt zijn opmerkingen.

5. Verslag vergadering 8 december 2020

De commissie heeft geen opmerkingen op het verslag. Het wordt conform vastgesteld.

N.a.v.

- De heer Heersche merkt op dat het er bij de Wilhelminabank niet om ging om de groene omgeving ook aan te wijzen, maar dat er rekening wordt gehouden met de context. Dat

staat inderdaad in de redengevende beschrijving waarop het besluit van het college (dat inmiddels is genomen) is gebaseerd.

6. Rondvraag

De heer Heersche is benieuwd naar de gemeentelijke zoektocht naar een nieuwe landschapsarchitect. Mevrouw Sanderman antwoordt dat de gemeente een periode hanteert voordat een vacature weer mag worden ingevuld, maar dat er wel een interim-landschapsarchitect is aangetrokken: de heer De Weerd. De gemeente zit dus niet zonder expertise, en hoopt voor de zomer weer een vaste kracht te hebben. De heer Heersche wijst op het belang daarvan voor Rheden.

Mevrouw Buijs vraagt of de commissie bekend is dat het gemeentehuis gesloopt gaat worden.

De heer Idema merkt op dat er een goede kandidaat is aangenomen voor de functie beheerder erfgoedinformatie. Mevrouw Velthuis is opgeleid als archeoloog en heeft veel ervaring met GIS.

8. Sluiting van de vergadering

De heer Idema sluit de vergadering.